

Dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana

Publicēts: 11.09.2020.

Dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizliegums ir noteikts [Konkurences likuma 13.pantā](#).

Dominējošais stāvoklis:

ir tirgus dalībnieka vai vairāku tirgus dalībnieku ekonomisks (saimniecisks) stāvoklis konkrētajā tirgū, ja šis dalībnieks vai šie dalībnieki spēj ievērojami kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci jebkurā konkrētajā tirgū pietiekami ilgā laika posmā, darbojoties pilnīgi vai daļēji neatkarīgi no konkurentiem, klientiem, piegādātājiem vai patērētājiem.

Dominējošs stāvoklis pats par sevi nav pārkāpums – aizliegta ir tā ļaunprātīga izmantošana.

Konkurences likumā noteikti ierobežojumi dominējošu uzņēmumu darbībai, lai nepieļautu, ka tirgū dominējošie uzņēmumi ierobežo vai deformē konkurenci par sliktu patērētājiem un citiem tirgus dalībniekam.

Dominējošā stāvoklī esošiem uzņēmumiem nav atļauta:

atteikšanās slēgt darījumu ar citu tirgus dalībnieku vai grozīt darījuma noteikumus bez objektīvi attaisnojoša iemesla, tajā skaitā netaisnīga un nepamatota atteikšanās piegādāt preces vai sniegt pakalpojumus

preču ražošanas vai realizācijas apjomu, tirgu vai tehniskās attīstības ierobežošana bez objektīvi attaisnojoša iemesla par sliktu patērētājam

tādu noteikumu izvirzīšana, kuri darījuma slēgšanu, grozīšanu vai izbeigšanu ar citu tirgus dalībnieku padara atkarīgu no tā, vai šis tirgus dalībnieks uzņemas papildu saistības, kuras pēc būtības un pēc komerciālā lietojuma neattiecas uz konkrēto darījumu

netaisnīgu pirkšanas vai pārdošanas cenu vai citu netaisnīgu tirdzniecības noteikumu tieša vai netieša uzspiešana vai piemērošana

nevienādu noteikumu piemērošana ekvivalentos darījumos ar citu tirgus dalībnieku, radot tam konkurences ziņā nelabvēlīgākus apstākļus

Pārkāpuma lietas izskatīšanas termiņi

Konkurences padome pieņem lēmumu sešu mēnešu laikā no lietas ierosināšanas dienas. Ja objektīvu iemeslu dēļ šo termiņu nav iespējams ievērot, iestāde to var pagarināt uz laiku līdz vienam gadam, skaitot no lietas ierosināšanas dienas. Savukārt, ja lietā nepieciešama ilgstoša faktu konstatācija, Konkurences padome ar motivētu lēmumu var pagarināt lēmuma pieņemšanas termiņu uz laiku, kas nepārsniedz divus gadus no lietas ierosināšanas dienas.

Naudas sods

līdz 5 % apmēram no uzņēmuma pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma (bet ne mazāk kā 350 eiro katram)

ja netiek pildīti iestādes noteiktie tiesiskie pienākumi, tā var pieņemt lēmumu par naudas soda palielināšanu līdz 10 % (šajā gadījumā naudas sods nedrīkst būt mazāks par 700 eiro katram)

Kārtība, kādā aprēķināms sods, noteikts Ministru kabineta noteikumos "[Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11. panta pirmajā daļā, 13. un 14.¹ pantā un Negodīgas mazumtirdzniecības prakses aizlieguma likuma 5., 6., 7. un 8. pantā paredzētajiem pārkāpumiem](#)".

Konkurences padomes lēmuma pārsūdzēšana

Lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Administratīvās apgabaltiesas spriedumu var pārsūdzēt, iesniedzot kasācijas sūdzību Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentam.

Procesa dalībnieku tiesības un pienākumi

Procesa dalībniekam ir tiesības:

- iesniegt pierādījumus, sniegt paskaidrojumus
- ierosināt, lai Konkurences padome sniedzamajai informācijai nosaka [ierobežotas pieejamības informācijas statusu](#)
- normatīvajos aktos noteiktā kārtībā iepazīties ar lietas materiāliem, izteikt savu viedokli
- pārsūdzēt Konkurences padomes lēmumus

Procesa dalībniekam ir pienākums:

- Konkurences padomes noteiktajā termiņā, apjomā un veidā sniegt pieprasīto informāciju (arī komercnoslēpumu saturošu informāciju)
- iesniegt pierādījumus, kas ir viņa rīcībā, un paziņot Konkurences padomei par faktiem, kas viņam ir zināmi un konkrētajā lietā varētu būt būtiski

Par personas rīcībā esošas informācijas nesniegšanu Konkurences padomei pēc tās pieprasījuma noteiktā termiņā un apjomā, par nepatiesas informācijas sniegšanu, kā arī par Konkurences padomes lēmumu vai amatpersonu likumīgo prasību nepildīšanu ir [paredzēta administratīvā atbildība](#).

Anonīmi ziņot par pārkāpumu

[Skatīt vairāk](#)

Lēmumi par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu

[Skatīt vairāk](#)

<https://www.kp.gov.lv/lv/dominejosa-stavokla-launpratiga-izmantosana>